

**Гриневи́ч І.О., магістрант, група ААГ-17м,
Бегерський Д.Б. – науковий керівник, к.т.н., доц.
Державний університет «Житомирська політехніка»**

ОПТИМІЗАЦІЯ МАРШРУТНОЇ МЕРЕЖІ ГРОМАДСЬКОГО АВТОТРАНСПОРТУ НА ПРИКЛАДІ М. ЖИТОМИР

Значення міського руху й транспорту в сучасному місті визначається важливими соціальними вимогами: до мобільності пересування для вільного користування в місті всією мережею громадських центрів, місць роботи, установ обслуговування й місць відпочинку; до економії особистого часу кожної людини; до охорони навколишнього середовища від шкідливого впливу транспорту й попередження небезпеки вуличного травматизму. Таким чином, роботи пов'язані з оптимізацією маршрутів громадського транспорту з метою підвищення мобільності населення та економічної ефективності процесу перевезення пасажирів є актуальними.

Метою даної роботи є підвищення ефективності функціонування міської мережі громадського пасажирського автотранспорту.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити наступні задачі:

1. Проаналізувати існуючу мережу маршрутів громадського автотранспорту міста Житомир;
2. На основі проведеного аналізу розробити альтернативні маршрути, які б вирішували наявні проблеми мережі громадського автотранспорту міста Житомир;
3. Розробити транспортну модель існуючої та альтернативної мережі громадського автотранспорту міста Житомир та перевірити їх ефективність.

Аналіз існуючої мережі маршрутів громадського автотранспорту міста Житомир

На території міста діють два автовокзали: центральна автостанція АС-1, що сполучає Житомир з іншими областями України, а також містами Європи, та автостанція АС-2 регіонального сполучення. З Площі Перемоги також здійснюються пасажирські перевезення Житомир–Київ, що відіграють важливу роль в розвитку міста, забезпечуючи міграцію з метою роботи та навчання.

Місто має одне трамвайне депо, що розташоване по вул. Вітрука 11, та лише один трамвайний маршрут, незважаючи на той факт, що Житомир був одним з перших міст України, де з'явився цей вид транспорту (дата відкриття пасажирського трамваю — 3 вересня 1899 року).

Також у Житомирі діє два тролейбусних депо: 1) перше — комбіноване— розраховане на 50 трамваїв та 100 тролейбусів по вул. Вітрука 11; 2) друге розраховане на 50 тролейбусів та знаходиться на вул. Ольжича 7.

У серпні 2010 року адміністрація ЖТТУ переїхала до депо № 1. Для економії місцевого бюджету усі тролейбуси з депо № 2 були переведені до депо № 1, майже усі «тролейбусні» будівлі були законсервовані.

До листопада 2011 року адміністрація ЖТТУ була переведена назад на територію депо № 2. Зараз у цьому депо обслуговуються 6 ЛАЗ Е183, 3 ЮМЗ Т1, 1 ЗиУ-682 та 1 КТГ-2. Частина депо здається в оренду. Навесні 2012 року переведені усі тролейбуси Житомира у депо № 2 з подальшим продажем території депо № 1 для погашення кредитів, взятих для ЖТТУ.

За даними управління транспорту та зв'язку Житомирської міської ради у місті налічується: трамваїв — 12 одиниць; тролейбусів — 90 одиниць, з них: 6 — призначені для людей із інвалідністю; маршрутки — 230 одиниць, з них: 27 — призначені для людей із інвалідністю.

У Житомирі існують такі міські маршрути: №1 - «Малікова – Космонавтів», №2 - «Лісове – ЗОК», №3 - «Богунія – Корбутівка», №4 - «Крошня – Комбінат силікатних виробів», №5 - «Мальованка – Космонавтів», №8 - «Маршала Рибалка – Велика Бердичівська – Маршала Рибалка», №10 - «Крошня – Обласна дитяча лікарня», №11 - «Красовського – Паперова фабрика», №14 - «Соснова – хутір Затишшя», №19 - «Богунія – Біомедскло», №23 - «Богунія – Комбінат силікатних виробів», №25 - «Саєнка – Гідропарк», №26 - «Богунія – М'ясокомбінат», №27 - «Генерала Потапова – Комбінат силікатних виробів», №30 - «Мальованка – Северина Наливайка», №33 - «Корабельна – Селецька», №37 - «Клосовського – Польова», №40 - «Клосовського – гаражний кооператив Восход», №44 - «Корбутівка – Малинська», №47 - «Богунія – майдан Путятинський», №53 - «Крошня – Залізничний вокзал – Крошня», №53-А - «Крошня – Смолянський майдан – Крошня», №58 - «Мальованка – Діагностичний центр».

Також у Житомирі існують декілька приміських маршрути, які починаються з номеру 100:

№102 - ЖИТОМИР - с. ДОВЖИК, №104 - ЖИТОМИР - с. Ивановка, №108 - г. ЖИТОМИР (ГАРАЖНИЙ КООПЕРАТИВ "ВОСХОД") — с. ЗАРЕЧАНЬ, №121 - с. ГЛУБОЧИЦА — с. СТАНИШОВКА, №126 - г. ЖИТОМИР (Ж/Д ВОКЗАЛ) — с. ТЕТЕРЕВКА, №127 - ЖИТОМИР – С.

ПРЯЖЕВО, №132 - г. ЖИТОМИР (ул. ХЛЕБНАЯ) — ДАЧНЫЙ МАССИВ СОКОЛОВСКИЙ, №177 - ЖИТОМИР – ВИСОКАЯ ПЕЧЬ.

Схеми маршрутів громадського автотранспорту наведено на рис. 1.

Рис. 1. Схема міських і приміських маршрутів громадського автотранспорту м. Житомир

З аналізу схеми міських і приміських маршрутів видно, що однією з проблем транспортної маршрутної мережі м. Житомир є суттєве дублювання багатьох маршрутів. Так маршрути 25 і 126 дублюються практично по всій протяжності у межах міста. Така ж ситуація спостерігається на маршрутах 102 і 104 та 110 і 125. Одним із варіантів вирішення цієї проблеми може бути зміна цих маршрутів із запровадженням пересадочних пунктів з мінімальним часом очікування та, одночасно заміну рухомого складу, що обслуговує ці маршрути.

Розробка альтернативних маршрутів, які б вирішували наявні проблеми мережі громадського автотранспорту міста Житомир, на основі проведеного аналізу

Для вирішення проблеми дублювання маршрутів у випадку маршрутів 25 та 126, пропонується впровадження пересадочного пункту на кінцевій зупинці маршруту 25 та продовження його у міській частині до кінцевої зупинки існуючого 126 маршруту. У такому випадку 126 маршрут почне працювати тільки у приміській зоні (рис. 2).

Аналогічні зміни пропонуються і для інших маршрутів, що дублюються. Схеми запропонованих маршрутів представлено на рис. 3 – 4.

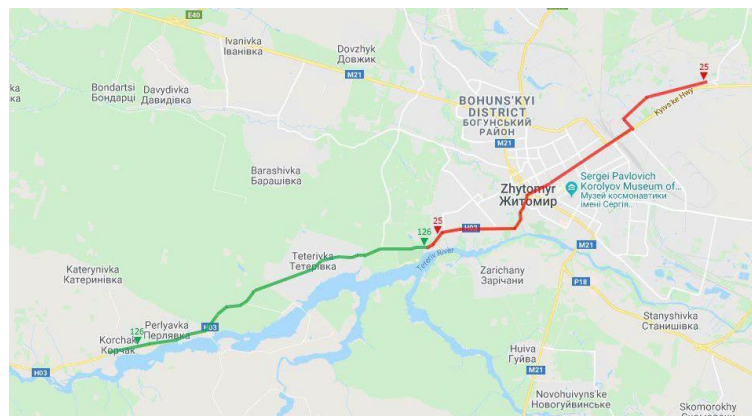

Рис.2. Запропонована схема маршрутів 25 і 126

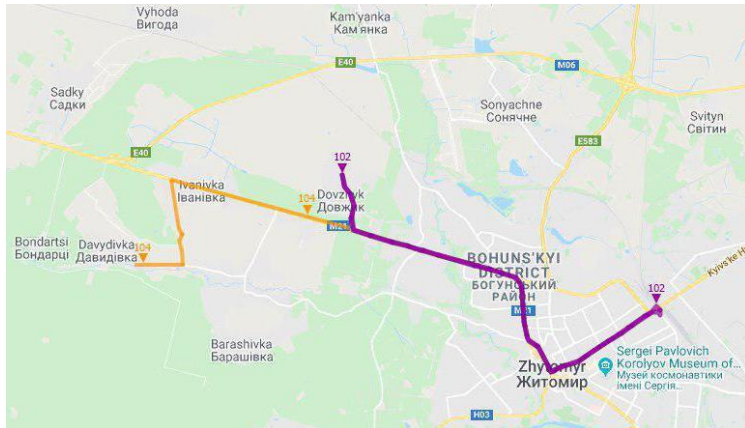

Рис. 3. Запропонована схема маршрутів 102 і 104

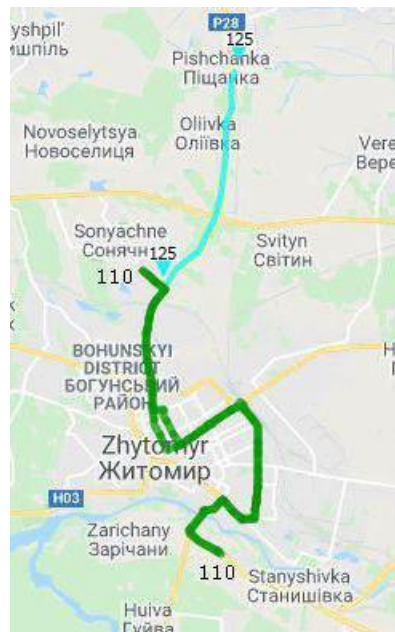

Рис. 4. Запропонована схема маршрутів 110 і 125

Розробка транспортної моделі існуючої та альтернативної мережі громадського автотранспорту міста Житомир та перевірка їх ефективності

Розробку транспортної моделі існуючої та альтернативної мережі громадського автотранспорту міста Житомир та перевірку їх ефективності було вирішено провести за допомогою спеціальної комп'ютерної програми PTV Visum.

PTV Visum - найпоширеніший програмний продукт для транспортного планування, що забезпечує надійну підтримку при прийнятті стратегічних і оперативних рішень. За допомогою цього продукту будуються достовірні транспортні моделі для візуалізації і тестування різних сценаріїв.

Крім цього PTV Visum дуже зручний і швидкий. За допомогою нього можна миттєво приступити до роботи, користуючись готовими модельними і геоінформаційними шарами. Рішення PTV Visum дозволяє працювати, не вдаючись до написання сценаріїв. При цьому в продукт вбудована повнофункціональна геоінформаційна складова. Можна домогтися більшого, витрачаючи менше часу і грошей.

Етапи створення транспортної моделі:

- 1) створення вузлів, відрізків, транспортних районів та примикань;
- 2) створення зупинок міського транспорту, варіантів маршруту та розкладу;
- 3) створення матриці попиту;
- 4) створення матриці затрат;
- 5) створення матриці кореспонденцій;
- 6) калібрування транспортної моделі;
- 7) формування сценарію;
- 8) запуск моделі;
- 9) аналіз та оцінка результатів моделювання